

Amaç ve Genel Bilgi;

Bilindiği üzere Covid-19 salgını tüm dünyayı ve ülkemizi etkisi altına aldı. Günlük hayatımızdan, eğitime, ev yaşantısından, çalışma alanlarına kadar hemen hemen her alanda birçok önlem alındı ve değişiklikler yapıldı. Özellikle çalışma hayatında salgına karşı gerekli önlemlerin alınıp alınmadığı ve çalışanların özlük haklarında yaşanan sorunlar ile alınan ekonomik tedbirlerin yeterli olup olmadığı konusu kamuoyunda yoğun bir şekilde tartışıldı.

Meslektaşlarımızın, çalışma alanında salgın dolayısı ile alınan sağlık ve ekonomik önlemlerini yeterli bulup bulmadıklarının ölçülebilmesi ve çalışma hayatında karşılaştıkları sorunların değerlendirilebilmesi, Şubemizin salgına dair alınan önlemleri, salgın sonrası yaşanan sorunları doğru bir şekilde değerlendirerek kamuoyu ile paylaşabilmesi ve ilgili kurumlara gerekli uyarıların yapılabilmesi amacıyla bu çalışma yapılmıştır.

Salgının devam ettiği süre aralığına bağlı olarak aylık periyodlar halinde bu çalışmaya devam edilecektir.

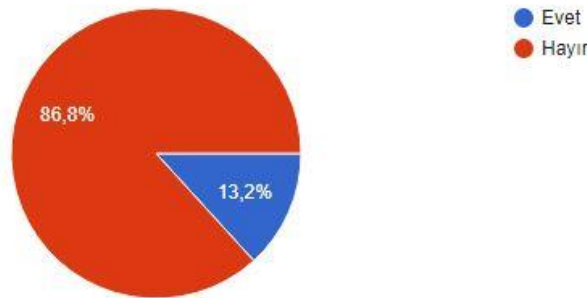
Anket çalışması 13-21 Nisan 2020 tarihleri arasında İnşaat Mühendisleri Odası Ankara Şubesi çalışma alanı içerisinde yer alan 9 ilde yapıldı. Araştırma kapsamında üye sayımızı temsilen 227 meslektaşımızdan mail dönüşleri ile veri toplandı.

Covid-19 Salgını Sonrası Çalışma Yaşamında Meslektaşlarımızın Güncel Durum Analizi;

Bu yılın başında sonuçlarını açıkladığımız "Profil Araştırması" sonuçlarına göre üyelerimizin %30'u işsizdir. Koronavirüs (Covid 19) araştırma anketinde işsiz olduğunu belirten üyelerimizin %13.2'si Koronavirüs (Covid 19) salgınından sonra işsiz kaldığını bildirmiştir. Meslek alanımızda uzun yıllardır yükselişini devam ettiren işsizlik oranı salgının ülkemizde ilk görüldüğü 10 Mart 2020 tarihinden 10 Nisan 2020 tarihine kadar çok ciddi bir oranda artış göstermiştir. ***İşsiz üyelerimizin sayısı salgın sonrası %30 oranında artmıştır. Toplamdaki işsizlik oranı ülkemizde salgının başlangıcından itibaren geçen bir aylık süre sonunda %24,3 seviyesine yükseldiği kuvvetle tahmin edilmektedir.***

3a. Koronavirüs Salgınından sonra mı işsiz kaldınız?

68 yanıt

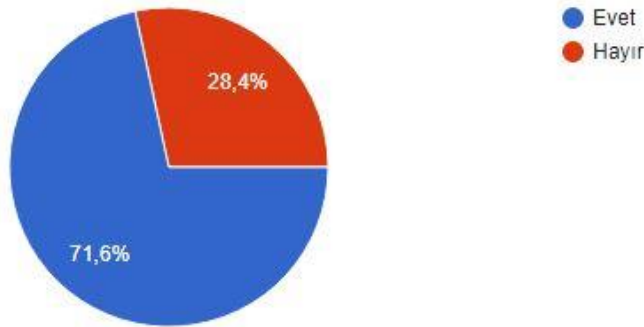
Söz konusu çalışmamıza katılan üyelerimizden çalışmaya devam edenlere "Covid-19 salgını sonrası çalışma düzeninde değişikliğe gidildi mi?" sorusu yöneltilmiş olup, çalışan üyelerimizin %28.4'u "hayır" cevabı vermiştir. Bu sonuç doğrultusunda meslektaşlarımızın %28.4'u gibi ciddi bir kısmının çalışma hayatlarında alınan sağlık tedbirlerinin hiçbirisinin uygulanmadığı anlaşılmıştır. Üyelerimizin işyerlerinin statüsüne göre değerlendirme yapıldığında kamu çalışanlarının %93'ünün, özel sektör çalışanlarının %77'sinin çalışma düzeninde değişikliğe gidildiği görülmüştür. **Özel sektörde şantiyede çalışan üyelerimizin %52'si çalışma düzenlerinde herhangi bir değişikliğe gidilmediğini bildirmişlerdir.**

Bu değerler salgının ülkemizde resmi olarak ilk ortaya çıktığı tarihten bugüne kadar ilgili kamu kurumlarına yaptığımız kamusal denetimin yapılması ve gerekli önlemlerin alınması talebimizin kulak ardı edilmesinin, şantiyeler ve çalıştığımız diğer iş alanlarına dair alınan önlemlerin yetersizliğinin ve çalışma alanlarımızdan kopuk olmasının sonucudur.

Çalışma düzeninde değişikliğe gidilen üyelerimize hangi değişikliklere gidilmiş olduğu sorulmuştur. Gidilen değişiklikler içinde en çok uygulanan çalışma sürelerinin azaltılması olmuş, sırasıyla sosyal mesafe kuralı, ücretsiz izne çıkarılma ve ücretli izne çıkarılma uygulamaları ile karşılaşılmıştır.

9. Koronavirüs salgınından sonra çalışma düzeninde değişikliğe gidildi mi?

162 yanıt

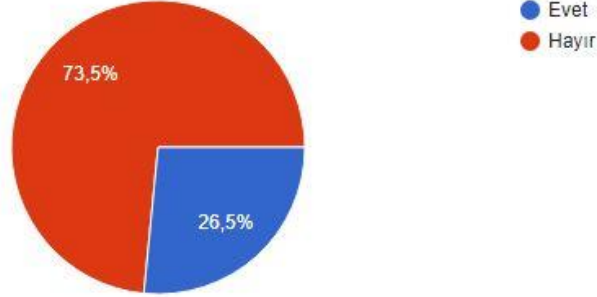

Covid-19 salgını sonrası her hangi bir hak kaybına uğradınız mı sorusuna üyelerimizin %26,5'i evet cevabı vermiştir. **Üyelerimizin işyerlerinin statüsüne göre değerlendirme yapıldığında kamu çalışanlarının %3'ünün özel sektör çalışanlarının ise %23.5'inin hak kaybına uğradığı görülmektedir. Bu kategoride hak kaybına uğradığını bildiren firma sahiplerinin oranı ise %20.4'dür.** Üyelerimizin en çok yaşadığı hak kayıpları işten çıkarılma, ücretlerin düşürülmesi, ücretsiz izne çıkarılma ve kısa çalışma ödeneğine başvurulması gelmektedir.

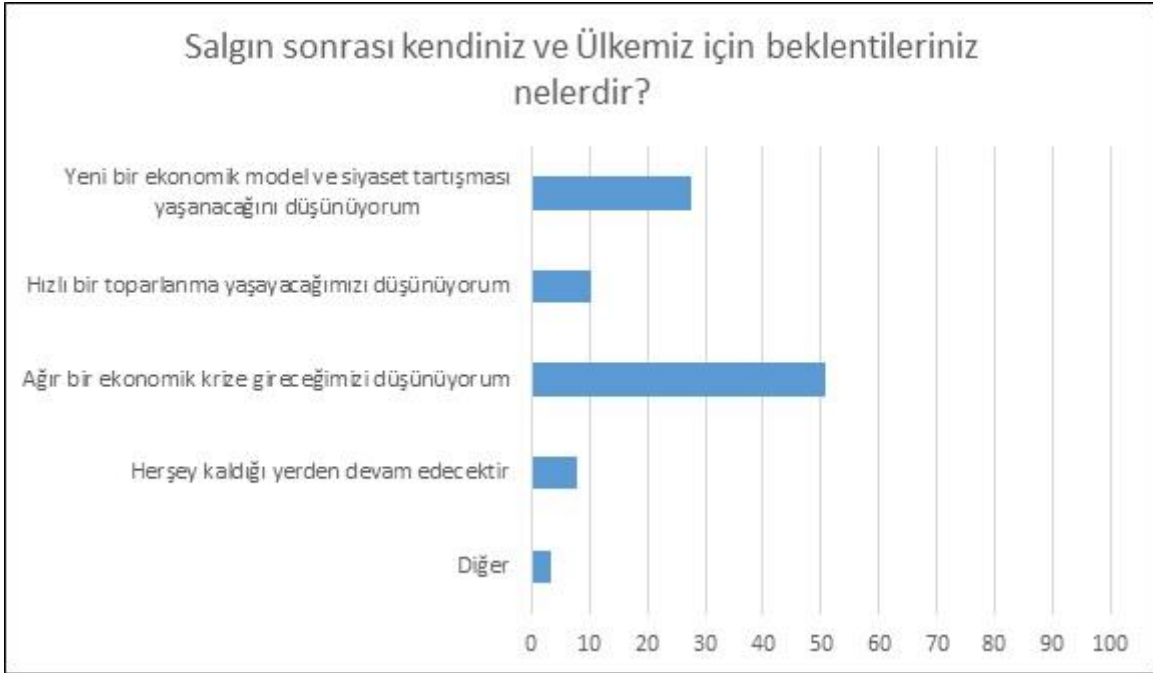
Hak Kaybı

10. Koronavirüs salgınından sonra işyerinizde herhangi bir hak kaybına uğradınız mı?

162 yanıt

Çalışmamıza katılan üyelerimize "Salgın sonrası kendiniz ve ülkemiz için beklentileriniz nelerdir?" sorusu sorulmuştur. Üyelerimizin büyük bir çoğunluğuna göre; geleceğimiz için karamsar bir tablo bizi beklemektedir. Ciddi oranda bir kısım ise yeni bir ekonomik model ve siyaset tartışması beklediklerini ifade etmişlerdir. Ülkemizin hızlı bir toparlanma yaşayacağını bekleyenler ise % 10 civarında kalmıştır.

Yurt Dışında Çalışan Üyelerimizin Covid-19 Salgını Sonrası Çalışma Hayatına Dair Değerlendirmeleri;

Yurtdışında çalışmak için bulunan üyelerimiz ile salgın sonrası şantiyelerinde alınan önlemleri ve ülkelerin inşaat çalışma alanlarına dair uyguladıkları tedbirleri değerlendirdik.

Meslektaşlarımızın yoğun bir şekilde çalıştığı bölgelerdeki bazı ülkelerin aldıkları temel önlemler aşağıda özet halinde verilmiştir.

Dubai Arap Emirlikleri`nde; resmi idareler evden çalışıyor, sektörleri zorunlu çalışması gereken ve destek sektörü olmak üzere ikiye ayrılmış durumda. ***İnşaat çalışma alanlarında özel izin ile çalışılmasına müsaade ediliyor.*** Şantiyelerde genel sağlık önlemleri (maske, sosyal mesafe, hijyen koşulları vb.) alınıyor.

Suudi Arabistan`da; kısmi sokağa çıkma yasağı uygulanıyor, sabah 06:00`dan öğlenden sonra 15:00`e kadar sokağa çıkıp ihtiyaçların karşılanmasına izin veriliyor. Bununla birlikte büyük şehirlerde 24 saat sokağa çıkmak yasaklanmış durumda. Yine büyük şehirlere seyahat yasağı uygulanıyor. ***Şantiye ofisleri %60 personelle çalışabiliyor. Özel çalışma izni alan bireylerle sınırlı olmak kaydıyla.*** İşçilerin kamplardan serbestçe çıkması yasak. Suudi personelin işten çıkarılmasına izin verilmiyor. Toplam çalışan Suudi personelin %70`inin %60 ücretini devlet ödeyecek. Kalan kısmını şirketler ödemeye devam edecek.

Abu Dabi`de; şantiyeler de özel izinle çalışıyor, ***devletin onay vermediği şantiyelerde çalışma durduruldu.*** Saha ve ofis binalarına girişte de ateş kontrolü yapılıyor.

Afrika Mozambik ve Uganda; yerel hükümetler olağanüstü hal ilan etti. Mozambik`teki şartlar biraz daha ülkemize benziyor ama Uganda neredeyse komple sokağa çıkma yasağı diyebileceğimiz çok katı bir dizi tedbirler uyguluyor. Şantiyelerde genel sağlık önlemleri (maske, sosyal mesafe, hijyen koşulları vb.) alınıyor.

Sırbistan`da; hafta sonu 24 saat, hafta içi saat 17.00 ile saat 05.00 arası ülke genelinde sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Kamu kurumlarında ve özel şirketlerde serbest saatli çalışma ve evden çalışma uygulanmaya başlandı. Şantiyelerde genel sağlık önlemleri (maske, sosyal mesafe, hijyen koşulları vb.) alınıyor. ***Mecburi haller durumunda dışarıyla temas halinde olan çalışanların 14 gün gözetim altında tutulacakları tecrit koşulları düzenleniyor.***

ABD New York`ta; sokağa çıkma yasağından önce sosyal izolasyonun sağlanması için ekipler mavi ve yeşil diye 2 gruba ayırdı. Sokağa çıkma yasağından sonra inşaat sektörünün de yer aldığı 4-5 sektör hariç bütün çalışma hayatı durdu. ***Şantiyelerde 3 veya 4 kişilik sorumlu ekipler bulunabiliyor. Şantiyeler düşük, orta ve yüksek risk olmak üzere üçe ayrılmış durumda.*** 6 fit sosyal mesafe kuralı uygulanıyor.

Kazakistan`da; tüm sınır kapıları dış dünyaya kapatıldı. Nur-Sultan (eski Astana), Almatı ve Shymkent olmak üzere 3 büyük kent karantinada. Bu şehirlere giriş ve çıkışlar yasak. Karantinaya alınmış şehirlerde gece 21:00 itibarı ile sokağa çıkmak yasak. Maskesiz sokağa çıkmak yasak. ***Kış mevsimi olması nedeniyle zaten kısmi olarak boşalan şantiyelerde işleri dondurulmuş durumda.***

Kırgızistan`da; gece sokağa çıkma yasağı var. Gündüz ise sadece eczane, hastane ve marketler açık. Zorunlu işe gidecek olanlar ise izin alıyorlar. Şantiyeler tam açılacakken salgın meydana geldi. ***Çalışmalar 15 Nisan tarihine kadar durduruldu.*** Hükümet o zaman bildirecek ne olacağını.

Katar`da; işçilerin yaşadığı ve direkt üretime katıldığı endüstriyel alan (sanayii bölgesi) yaklaşık bir aydır kapalı tutuluyor. Evden çalışma ve kısa saatler teşvik ediliyor 2022 Dünya Futbol Şampiyonası için inşaat hazırlıklar devam ediyor.

Birleşik Arap Emirlikleri`nde; 10 gündür sokağa çıkma yasağı uygulanıyor. Marketler ve eczaneler dışında her yer kapalı. Onlara da izin almak suretiyle ve tek kişi gidilebiliyor. Proje ofisleri uzaktan çalışma yöntemine geçmiş durumda, şantiyelerde %30 personel ile çalışılıyor. Sokağa çıkma yasağından dolayı şantiyelerden dışarı çıkma yasaklanmış. Şantiyelerde genel sağlık önlemleri (maske, sosyal mesafe, hijyen koşulları vb.) alınıyor. **Bütün ihaleler ertelendi.**

Umman`da; ülkemiz ile benzeri tedbirler uygulanıyor. Çalışanların şehir dışına çıkmaları yasaklanmış durumda.

ABD Los Angeles`da; mahalle aralarında yürüyüş yapmak serbest ama 6 fit kişisel mesafe kuralını ihlal etmemek şartıyla. Zorunlu sektörler dışında tüm işletmeler ve şirketler kapalı durumda. Evden çalışma imkanı olanlar çalışmaya devam ediyor. Diğer çalışanlar geçici olarak işten çıkartılıyor.

Sonuç ve Değerlendirme;

Şubemiz salgının ülkemizde resmi olarak görüldüğü ilk günden itibaren halkımızın ve meslektaşlarımızın hem sağlıklarının korunması hem de ekonomik ve sosyal haklarının garanti altına alınması için birçok açıklama ve çalışma yaparak inşaat iş kolunda yaşanacak sorunları öngörmüş ve ilgili kurumlara gerekli gördükleri uyarıları iletilmişlerdir. Fakat iktidar bizlerle birlikte, TMMOB ve bağlı Odaların kendi alanlarında yaptıkları uyarıları, diğer meslek, sendika, siyasi parti ve demokratik kitle örgütlerinin açıklamalarını kulak ardı etmiş ve bildiğini okumuştur. Bu durumun doğal sonucu olarak maalesef salgının yayılma hızının en yüksek olduğu ülkeler arasındayız.

Maalesef 1 ay gibi kısa bir sürede mesleğimizdeki işsizlik oranı %18,7 den yaklaşık olarak %26,7`e çıkmıştır. Meslektaşlarımızın %28,4`u çalışma alanlarında salgın karşısında çaresiz bırakılmış, %26,5`i hak kaybına uğramıştır. İnşaat mühendislerinin işsizlik ve hak gaspı oranları göz önüne alınca aynı iş kolunda çalıştığımız inşaat emekçilerinin de ciddi sorunlar yaşadığı aşikârdır. Özel sektör şantiyelerinde çalışma düzenine ilişkin hiçbir değişiklik yapılmadığını bildiren meslektaşlarımızın oranının %52 gibi yüksek bir seviyede olması ise, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayınlanan "Covid-19 Tedbirleri" başlıklı genelgenin, daha önce yaptığımız açıklamalarda belirttiğimiz gibi, ilgili yasanın hatırlatılmasından öteye gidemediğini göstermiştir. Meslektaşlarımız hem salgın karşısında hem de ekonomik olarak çaresiz bırakılmışlardır. Geleceğimize dair kaygılarımız son derece artmış, meslektaşlarımızda ilerisinin bugünden daha zor geçeceği kanaati oluşmuştur. **Meslektaşlarımızın önemli bir kısmı yeni bir ekonomik model ve yeni bir siyaset tarzı talep etmektedir. Salgın, kamusal bir ekonomik düzenin toplumun geleceği ve sağlığı açısından mutlak inşa edilmesi gerektiği gerçeğini göz önüne sermiştir.**

Birçok ülkede inşaat iş kolunda çalışmalar durdurulmuş veya özel izinle çalışma yapılmasına izin verilmiş olmasına rağmen ülkemizde inşaat iş kolunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının hazırladığı son derece zayıf ve gerekli yaptırım ile asli olan kamusal denetim önlemini içermeyen genelgesi dışında herhangi bir ciddiye alınacak çalışma yapılmamıştır. **Görece ekonomik ve sosyal olarak ülkemizden geride görülen ülkelerde şantiyeler için alınan önlemler maalesef bizimle kıyaslanamayacak**

seviyededir. Őu an korumasızca çalışan meslektaşlarımızın sağlından endiŐe duyduğumuzu bir kez daha hatırlatırız.

Daha önce de ifade ettiğimiz gibi;

Salđına karşı mücadelede merkezđ bir planlama, Őeffaflık ve insan hayatını birincil öncelik olarak almak son derece önemlidir. **Kamu sağlığı en yüksek yasa olmalıdır.** Elbette ki sosyal devletin temel görevi bu tarz salgın ve afet durumunda yurttaŐların sağlığını korumak, doğru bilgilendirmek, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarını karŐılamaktır. Bu doğrultuda bilim kurulunun aldığı tavsiye kararlarının halka açıklanması zorunludur. Çalışma koŐullarından dolayı bir yurttaŐımızın bile mağdur olmaması da sosyal devletin gereğidir. Ülkemizde içerisinde inşaat iŐkolu çalışanlarının da yer aldığı toplumun dezavantajlı kesimleri için, savunmasız kalan milyonlar için sosyal güvence ağı oluŐturulmalıdır. Ülkemizdeki iş yaşamında bu tarz ciddi salgın ve afet durumlarında çalışanların ekonomik ve sosyal sorunlarının iŐçi-iŐveren iliŐkisine terk edilmesi doğru değildir. Söz konusu sorunlar kurulacak sosyal güvence ağı ile devlet kurumları tarafından zme kavuŐturulmalıdır.

vre ve Şehircilik Bakanlığının hazırladığı genelge mevcut hali ile Şantiyelerde salgına karşı alınacak tedbirlerin uygulanmasını baŐarabilecek hükümler ve yaptırımlar içermemektedir. Őantiyelerin doğal çalışma anlayıŐına hızlı bir Şekilde müdahale edilmeden alınan hijyen ve çalışma tedbirleri sadece tavsiye niteliğinde kalacaktır.

Temel, zorunlu ve acil mal ve hizmet üreten iŐler dışında bütün iŐlerde salgın süresince çalışma acilen durdurulmalı, devletin güvencesi altında hak kaybına uğratılmadan çalıŐanlara ücretli izin hakkı tanınmalı ve süreç boyunca işten çıkarmalar yasaklanmalıdır.

vre ve Şehircilik Bakanlığı ilgili kurum ve kuruluŐlarla birlikte zorunlu olarak çalışmaya devam edecek Şantiyelerde, güvenli bir denetimin yapılmasını sağlamalı, salgına karşı gösterilmesi gereken mücadelenin ciddiyetine uygun olarak ivedi bir eylem planı çıkarmalıdır.

Salđın süreci boyunca belirli aralıklarla bu çalıŐmayı tekrarlayacağız. Gelecek çalıŐmalarımızda mesleğimiz adına ortaya çıkan sonuçların bu kadar vahim olmaması için önerilerimizin hayata geçirilmiş olduğunu görmeyi ve en kısa sürede salgınla mücadele de toplum sağlığı adına olumlu sonuçlar alınmasını temenni ediyoruz.